

РОЛЬ НАРЦИСИЗМУ
У ФОРМУВАННІ МІЖОСОБИСТІСНИХ ВІДНОСИН

*Н. Л. Калайтан, доцент;
С. С. Васильєва, здобувачка вищої освіти
Національний аерокосмічний університет
ім. М. Є Жуковського «ХАІ»*

У сучасних умовах соціально-економічного та інформаційного прогресу, включення людини в різноманітні форми взаємодії виникає так звана «епідемія нарцисизму», яка є характерною для сучасного суспільства та базована на цінностях індивідуалізму, конкуренції та культу успіху.

Проблема нарцисизму, починаючи з робіт З. Фрейда, Г. Когута та О. Кернберга, залишається предметом сучасних наукових дискусій. Зокрема, приділяється увага вивченню особливостей міжособистісної сфери осіб із нарцисизмом.

Для осіб із нарцисичним розладом особистості характерні міжособистісна експлуатація, коливання стосунків між плюсами ідеалізації та знецінення, брак емпатії, тощо. Деякі дослідження демонструють, наскільки реактивною є самооцінка осіб із нарцисизмом до міжособистісної взаємодії.

Хоча особи з нарцисизмом і мають високі показники експлуатативності та відчуття особливого права, попри це вони можуть демонструвати страх стосунків.

Наразі залишаються актуальними дискусії щодо розподілу нарцисизму на грандіозний та вразливий, це висвітлюється у працях: E. Dickinson, V. Pincus, D. Miller, N. Kaufman та ін. Особи з високим рівнем грандіозного нарцисизму в міжособистісній взаємодії використовують самопідкріплюючу поведінку та заперечують свої недоліки, що дозволяє їм зберігати більшу стабільність та адаптивність, в той час, як особи з високим рівнем вразливого нарцисизму не здатні використовувати самопідкріплюючу поведінку, щоб регулювати своє почуття особливого права. Саме вразливий нарцисизм пов'язаний із численними труднощами у сфері міжособистісних стосунків, що зумовлюється схильністю до неадаптивних (антагоністичних) стратегій поведінки.